

اقتصاد

نبض اقتصاد

توقف فروش ۶۰۰۰ میلیارد تومان اموال دولت

فاطمه وظیفه دادگر با اشاره به وضعیت فروش اموال دولت طبق قانون بودجه، گفت: مجلس آیین‌نامه‌ای دارد که در ماده ۸ آن می‌گوید منابع به دستگاه‌ها برگردد. با محدودیت شدید منابع انظر پرداخت‌ها مواجه هستیم و دستگاه‌ها به‌غیراز حقوق چیز دیگری نمی‌توانند پرداخت کنند، حتی اضافه‌کار و پاداش بازنشستگان نیز عقب‌افتاده است.

مدیرکل اموال دولتی واوراق بهاداروزارت اقتصاد بااین‌این‌که مجلس ایرادی به ماده ۸ آیین‌نامه مربوط به فروش اموال گرفته‌است، گفت: به‌تازگی برای رفع مشکلات اصلاحیه به دولت فرستادیم. وی با اشاره حقوق چیز دیگری نمی‌توانند پرداخت کنند، حتی اضافه‌کار و پاداش بازنشستگان نیز عقب‌افتاده است.
دولت در وزارت اقتصاد صادرشده است، بیان کرد: هیچ دستگاهی این املاک را نمی‌فروشد و منتظر اصلاح ماده ۸ آیین‌نامه فروش اموال هستند. ۶۰۰۰ میلیارد تومان از محل این هزار ملک درآمد برای دولت پیش‌بینی می‌شد که فروش آن توسط دستگاه‌ها متوقف‌شده‌است. دادگر تأکید کرد: باین‌حال وزارت اقتصاد مجوز فروش‌های خود را صادر کرده، اما دستگاه‌ها املاک را برای مزایده نمی‌گذارند. ملک در اختیار دستگاه است و وزارت اقتصاد نمی‌تواند وارد حريم دستگاه شود. این مقام مسؤول یکی از مشکلات را متوجه سندهای مالکیت دانست و تأکیدکرد: چرا باید سند مالکیت به اسم دستگاه باشد و بعد دولت بدنبالش بیفتد. باید به اسم دولت باشد و دستگاه‌ها استفاده‌کننده باشند، هر موقع لازم ندارند پس بگیرد. در قانون دستگاه همه‌کاره است و نمی‌توان به آنها گفت بالای چشمشان ابروست. / فارس

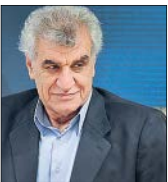
آغاز برداشت زعفران نوبرانه

سید علی حسینی، نایب‌رئیس انجمن تولیدکنندگان و صادرکنندگان زعفران استان خراسان جنوبی با بیان این‌که برداشت نوبرانه زعفران در کشور آغازشده است، گفت: حدود ۱۰ روز است که برداشت شروع شده، اما هنوز میزان آن کم‌است و برداشت اقتصادی نیست که بتواند بر وضعیت بازار تعیین‌قیمت‌ها تأثیرگذار باشد. وی‌افزافه کرد: حدود ۱۵ روز دیگر به اوج برداشت این محصول خواهیم رسید.

حسینی در پاسخ به این سؤال که وضعیت صادرات در حال حاضر به چه صورت است، تصریح کرد: محصولی نداریم که صادر شود. همه خریداران منتظر برداشت محصول نو و خريد آن هستند و امیدواریم با رسیدن به اوج برداشت و افزایش تقاضا برای زعفران قیمت این محصول نیز افزایش یابد و پایدار باشد تا کشاورز بتواند از آن نفع ببرد. این مقام مسؤول با اشاره به این‌که دو نفر از نمایندگان استان‌های خراسان رضوی و جنوبی در جلسه مشترکی که با صادرکنندگان و برخی کشاورزان در مشهد داشتند، اعلام کرده بودند کف قیمت زعفران باید ۱۶ میلیون تومان و ۲۰ میلیون تومان باشد، افزود: وقتی چنین تفاهمی انجام می‌شود باید پشتیبانه قوی برای اجرای آن نیز وجود داشته باشد که در درجه اول تأمین منابع مالی مناسب برای جمع‌آوری محصول و در گام بعدی، روان‌سازی صادرات انجام شود، چراکه صادرات مهم‌ترین اصل در این زمینه است و بدون آن نمی‌توان اقدامی در جهت حفظ و توسعه تولید داخل انجام داد. / مهر

لزوم تعامل وزارتخانه‌ها برای تأمین کالاهای اساسی

علیرضا رزم حسینی در نشست هماهنگی وزارتخانه‌های صمت و جهاد کشاورزی در خصوص تنظیم بازار کالاهای اساسی و ضروری حوزه کشاورزی و غذایی گفت: رهبر معظم انقلاب اسلامی همواره روی مساله تأمین معیشت مردم تأکید داشته و سران قوا نیز این موضوع را همواره مورد توجه قرار داده‌اند. وی با تأکید بر ضرورت تعامل و هماهنگی دو وزارتخانه صمت و جهاد کشاورزی در حوزه تنظیم بازار و تأمین کالاهای اساسی افزود: در حوزه‌های مرتبط با تأمین مایحتاج عمومی مردم، تصمیمات مشترک باید با هماهنگی کامل دو وزارتخانه اتخاذشده و دستگاه‌های مرتبط نیز در این حوزه با هماهنگی کامل عمل کنند. وزیر صمت همچنین بر ضرورت حفظ و استمرار تولید در کنار توجه به معیشت مردم تأکید کرد. در این جلسه در خصوص مهم‌ترین مسائل مربوط به تنظیم بازار کالاهای اساسی و ضروری حوزه کشاورزی و غذایی بحث و تبادل نظر شد. / وزارت صمت

فوت وقت با آنها برخورد کنیم. وی ادامه داد: بر اساس ماده ۲۸ در صورت بروز چنین تخلفی بنگاه املاک به مدت یک هفته پلمب می‌شود، ضمن این‌که تا چهار برابر مبلغ دریافتی از سوی تعزیرات جرمه خواهند شد، همچنین باید رضایت متعاملین نیز توسط مشاور املاک متخلف جلب شود. / تسنیم

استراتژیک کشور زندگی می‌کنند. مناطقی که به دلیل نبودن بسترهای مناسب اشتغال مانند کارخانه و... دارای نرخ بیکاری بالایی هستند.
به اعتقاد کارشناسان، تجارت چمدانی و سامان دادن امور آن از سوی دولت در مناطق مرزی می‌تواند علاوه بر این‌که باعث رشد میزان تجارت چمدانی در سال‌های آینده شود می‌دهد. چنانچه دولت می‌تواند با راه‌اندازی بازارچه‌های مرزی و رونق بخشیدن به آنها نیروهای جوان مرزنشینان را به کار در بازارچه‌ها و تجارت چمدانی با مناطق مرزی کشورهای همسایه تشویق کرده و با این کار علاوه بر ایجاد اشتغال و کسب درآمد امنیت را نیز برای این مناطق ایجاد کنند. اتفاقی که در سال‌های گذشته با افزایش تعداد بازارچه‌های مرزی در استان‌های آذربایجان غربی، اردبیل و کردستان شاهد آن بوده‌ایم.

✎ تجارت چمدانی، زمینه اشتغال‌زایی
تجارت چمدانی در همه دنیا متداول است. در بسیاری از نقاط جهان، کشورهای که با یکدیگر هم‌مرز هستند، کالاهایی را که در کشور مجاورشان با هزینه کمتری تولید می‌شوند، توسط مرزنشینان خود مبادله می‌کنند. معمولاً دولت‌ها نیز چندان در این امر سختگیری نمی‌کنند. عدم سختگیری دولت‌ها نیز بیشتر به دو دلیل است؛ اول این‌که به هرحال کالاهای تولید ملی البته به روشی غیر از صادرات قانونی وارد کشورهای دیگر می‌شود و این موضوع طبیعتاً تأثیرات مثبتی بر وضعیت تولید و اشتغال در داخل کشور خواهد داشت.

از سوی دیگر می‌تواند در راستای تأمین بخشی از هزینه‌های مرزنشینان کشور تلقی شده و نتایج مثبتی در زمینه تأمین امنیت مرزهای کشور داشته باشد. مهدی تقوی، عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی در این باره می‌گوید: تجارت چمدانی در همه دنیا متداول است.

به عنوان مثال، آمریکا و مکزیک از کشورهایی هستند که این نوع تجارت را برای مرزنشینان خود تسهیل کرده‌اند. او می‌افزاید: حجم این نوع تجارت در اقتصاد کشور بسیار ناچیز است، اما در اشتغال‌زایی برای مرزنشینان کشورها کمک بسیاری می‌کند. این نوع تجارت که مشمول عوارض گمرک و مالیات نمی‌شود، صرفاً در زمینه ایجاد اشتغال برای مرزنشینان اهمیت دارد. ✎

چمدانی کشور چیزی حدود ۸۰ میلیون دلار بوده است؛ موضوعی که با توجه به مجموع تجارت خارجی کشور در آن سال نشان‌دهنده سهم ۲۲/ درصدی از ارزش کل صادرات کشور است. موضوعی که البته در سال‌های اخیر با رشد نسبتاً قابل‌توجهی همراه بوده و بر اساس آخرین آمار به چیزی حدود ۲۵۰ میلیون دلار رسیده است.
مهرداد جمال ارونقی در مورد حجم تجارت چمدانی با کشورهای مشترک المنافع CIS می‌گوید: در کنار مبادلات تجاری ایران با کشورهای عضو CIS، تجارت محدود و کوچک دیگری نیز در گمرکات مرزی مستقر در شمال، شمال شرق و شمال غرب کشور از طریق مرزنشینان این مناطق با مرزنشینان ساکن کشورهای فوق صورت می‌گیرد که محدود به اقلام کالایی خاصی بوده و به آن تجارت چمدانی گفته می‌شود.

معاون امور فنی گمرک ایران با اشاره به گزارش دفتر فناوری اطلاعات و ارتباطات فراداده‌های گمرک گفت: در سال ۱۳۹۸، حدود ۲۲۲ میلیون یورو معادل ۴۶۶ میلیون دلار و در هر روز به طور متوسط ۶۷۵ هزار دلار کالا از طریق تجارت چمدانی از گمرکات مرزی به کشورهای CIS ارسال شده است.

ارونقی در مورد بیشترین حجم تجارت چمدانی در گمرکات اعلام کرد: سال ۱۳۹۸، گمرک بیله‌سوار با اختصاص ۸۴ میلیون دلار یا ۲۹/۳۴ درصد از ارزش تجارت چمدانی رتبه اول، گمرک آستارا با اختصاص ۷۲ میلیون دلار یا ۲۹/۴۲ درصد از ارزش تجارت چمدانی رتبه دوم، گمرک سرخس با اختصاص ۲۱ میلیون دلار یا ۸/۴۰ درصد از ارزش تجارت چمدانی رتبه سوم را به خود اختصاص داده است.

✎ مرزنشینان و بازارچه‌های مرزی
اگرچه تجارت چمدانی به دلیل حجم کوچک این نوع صادرات برای بسیاری از مسؤولان و کارشناسان اقتصادی مساله‌ای بسیار بی‌اهمیت و پیش‌افتاده به شمار می‌رود؛ اما اهمیت عمده این تجارت را می‌توان در نقش قابل توجه آن در کسب و کار مرزنشینان مشاهده کرد. تجارت چمدانی در ایران اگرچه نسبت به حجم تجارت اصلی (مجموع تجارت خارجی کشور) عددی بسیار کوچکی محسوب شده و سهم بسیار اندکی دارد، اما از اهمیت زیادی برخوردار است. مهم‌ترین اهمیت تجارت چمدانی در حال حاضر اشتغال‌زایی این تجارت برای بخشی از مرزنشینان کشور است که معمولاً در مناطق بسیار محروم اما

هزینه صدور کد رهگیری قراردادهای اجاره ۵۰۰۰ تومان است

مصطفی قلی خسروی در واکنش به این موضوع که همزمان با ثبت‌نام وام ودیعه مسکن و الزام به ارائه کد رهگیری برخی بنگاه‌های املاک از مستأجران مبالغ بالایی را طلب می‌کنند، اظهار کرد: صدور کد رهگیری برای تمام معاملات مسکن ازجمله قراردادهای اجاره الزامی است و مشاور املاک ملزم به ارائه آن به طرفین معامله

آیا تجارت چمدانی می‌تواند راهی برای رونق زندگی مردم و مرزنشینان باشد؟

چمدان‌های میلیون دلاری

✎ احتمالاً خیلی از ما بارها عبارت تجارت چمدانی را شنیده‌ایم. تجارتی که ریشه آن را باید در چمدان‌های مسافرتی دانست که مسافران کشورهای مختلف هنگام تردد از مرزهای یکدیگر از کشوری به کشور دیگر وارد می‌کنند. اگرچه ممکن است هدف این چمدان‌ها با یکدیگر متفاوت باشد، اما اصل این کار را در هر حجم و میزانی تجارت چمدانی گویند. علاوه بر انجام واردات و صادرات توسط مسافران، این تجارت گاهی از طریق بازارچه‌های مرزی در کشورهای همسایه نیز صورت می‌گیرد. به عبارت ساده‌تر، تجارت چمدانی به این معناست مسافری که قصد سفر به خارج از کشور را دارد یا هنگام خروج از کشور مقداری از کالاهای ایرانی را با خود به کشور مقصد برده یا هنگام ورود به کشور مقداری از کالاهای خریداری شده در آن کشور را بدون پرداخت عوارض و گمرکی وارد کشور کند. کالاهایی که مسافر یا برای مصرف شخصی خود خریده یا قصد دارد در زمان مناسب آنها را بفروشد و سودی از این راه به دست آورد. حالا در خیرها از تجارت نزدیک به ۲۵۰ میلیون دلاری از این طریق در سال ۹۸ می‌گویند. عددی که اصلاً کم نیست.

محمدحسین علی‌اکبری

اقتصاد

در هیچ جایی از قوانین و مقررات کشور ما، موضوعی با عنوان تجارت چمدانی وجود ندارد

و دیده نمی‌شود؛ بلکه این اصطلاحی است که بر پایه مقررات گمرکی به عنوان کالاهای همراه مسافر وجود داشته و با این اصطلاح رایج شده است.

البته چند سالی است با توجه به افزایش هزینه سفرهای خارجی و حذف ارز دولتی برای مسافراتی‌که قصد سفر دارند سفرهای بی‌دریی برخی که تجارت چمدانی را شغلی برای خود انتخاب کرده بودند، به حداقل ممکن رسیده است. با این حال همچنان هستند مسافراتی

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در گفت‌وگو با جام جم:

اقتصاد، علم تحلیل رفتارهای مردم است

✎ در روزهای گذشته اظهارنظری از سوی یکی از نوادگان آیت‌ا... برجودی منتشر شد که وی در ویدئویی مدعی شده بود موضوعی تحت عنوان اقتصاد اسلامی وجود ندارد. این اظهار نظر با حاشیه‌های فراوانی مواجه شد و برخی از کارشناسان و اقتصاددانان حوزه اسلامی به این سخنان واکنش نشان دادند. این کارشناسان معتقدند گرچه در آیات قرآن کریم با روایات اسلامی به صورت مستقیم موضوعی تحت عنوان اقتصاد اسلامی که به صراحت بتوان به آن اشاره کرد وجود ندارد، اما آنچه در فقه مطرح شده، فقه مسائل اقتصادی مانند فقه پولی، فقه بانکی، فقه مبادلات بازار و داد و ستدها و فقه العقود و... است که به آن فقه‌الاقتصاد می‌گویند و معمولاً علمای دینی با آن آشنا هستند. طبیعتاً اگر از علما این سؤال که آیا در آیات قرآن و روایات اسلامی به صراحت موضوعی به نام اقتصاد اسلامی بیان شده پرسیده شود آنها این موضوع را نفی می‌کنند، اما واقع مساله این است که اقتصاد اسلامی در حوزه‌های مختلفی قابل طرح است. جام جم در گفت‌وگویی با هجت الاسلام غلامرضا مصباحی‌مقدم، نماینده ادوار مجلس و عضو مجمع تشخیص مصلحت به بررسی این موضوع پرداخته است.

✎ آیا اقتصاد اسلامی که طی دهه‌های گذشته به‌خصوص بعد از پیروزی انقلاب اسلامی مباحثی درباره آن مطرح شده است امروز مانند سایر مکاتب اقتصادی دنیا، نزد دانشمندان اقتصاد دارای مقبولیت است؟

در دنیا دو مکتب در حوزه مکاتب اقتصادی شناخته شده‌است که این دو، یکی مکتب اقتصاد سرمایه‌داری و دیگری مکتب اقتصادی سوسیالیستی و کمونیستی

است. قدر مسلم آموزه‌های دین اسلام این دو مکتب را نمی‌پذیرد و آنها را قبول ندارد. بزرگانی مانند شهید آیت‌ا... صدر، امام موسی صدر، شهید بهشتی، شهید مطهری و بسیاری از بزرگان دیگر کتاب‌هایی تحت عنوان مکتب اقتصاد اسلامی به رشته تحریر در آورده‌اند که کتاب‌های پرآوازه و بسیار مطرحی در سطح جهان اسلام است، بنابراین به‌راحتی و به‌صرف یک ادعائی‌توان گفت اسلام مکتب اقتصادی ندارد. چراکه درباره مسائل مکتب اقتصاد اسلامی پایان‌نامه‌ها، مقالات و آثار بسیار زیادی نوشته شده است. مجله اقتصاد اسلامی به سردبیری مرحوم سیدعباس موسویان در سال‌های فعالیت خود مقالات متعددی در خصوص اقتصاد اسلامی منتشر کرده بود مقالاتی که عمدتاً مبتنی بر مکتب اقتصادی اسلام بوده و حتی برخی از این مباحث فراتر از موضوع مکتب اقتصادی است و کسی نمی‌تواند محتوای آن را انکار کرده و مدعی شود چیزی به نام مکتب اقتصاد اسلامی در برابر آن دو مکتب دیگر وجود ندارد. مسلماً یک فقیه نمی‌تواند منکر وجود مکتب اقتصاد اسلامی در پس احکام و اخلاق و روایات اسلامی شود.

✎ به نظر تان اقتصاد اسلامی به‌عنوان یک مکتب یا مدل اقتصادی می‌تواند از چه جهاتی برتری و تفاوت خود را به رخ سایر مکاتب اقتصادی بکشد؟

علاوه‌بر مکتب اقتصادی مرسوم